

Lausunto

28.11.2024

Asia: VN/17593/2024

Lausuntopyyntö: luonnos hallituksen esitykseksi tekoälyasetuksen toimeenpanoa koskevaksi lainsäädännöksi

Lausunnonantajan lausunto

Lausuntonne koskien keskeisiä ehdotuksia

Työ- ja elinkeinoministeriö on pyytänyt lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi tekoälyasetuksen toimeenpanoa koskevaksi lainsäädännöksi. Ehdotetun sääntelyn pääasiallisena tavoitteena on toimeenpanna EU:n tekoälyasetus ((EU) 2024/1689) siltä osin kuin kansallinen toimeenpano edellyttää täydentävien säännösten antamista. Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi laki eräiden tekoälyjärjestelmien valvonnasta, jossa nimettäisiin toimivaltaiset markkinavalvontaviranomaiset, ilmoittamisesta vastaavat viranomaiset ja keskitetty yhteyspiste. Ehdotettu laki myös antaisi markkinavalvontaviranomaisille valtuudet puuttua tekoälyasetuksen säädösten rikkomuksiin, perustettaisiin seuraamusmaksulautakunta, jolla olisi oikeus määrätä vakavimmista rikkomuksista seuraamusmaksu, ja säädettäisiin täydentävästi myös ilmoitetuista laitoksista.

Esitetty ehdotus sisältää myös muutoksia nykyiseen lakiin eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta (1137/2016) siten, että tekoälyjärjestelmien valvonta tulisi osaksi kyseisen lain soveltamisalaa. Näin varmistettaisiin, että tekoälyvalvonnasta vastaavilla viranomaisilla olisi riittävät toimivaltuudet tekoälyasetuksen toteuttamiseksi. Muutoksiin sisältyy myös joitakin muiden säädösten täsmennyksiä, jotka tukevat tekoälyasetuksen vaatimusten toimeenpanoa kansallisella tasolla.

Liikenne- ja viestintävirasto (jäljempänä myös virasto) kiittää mahdollisuudesta lausua ja toteaa lausuntonaan seuraavaa lausuntopyyntönsä esitettyjen kysymysten mukaisesti.

Toimivaltaiset viranomaiset

Esityksessä ehdotetaan valvontamallin hajauttamista eri markkinavalvontaviranomaisten kesken siten, että Liikenne- ja viestintävirastoa esitetään toimivaltaiseksi markkinavalvontaviranomaiseksi tekoälyasetuksen liitteen I A. jakson kohtien 3 (radiolaitteet) ja 6 (huviveneet) ja liitteen III kohdan 2

tieliikenteen ja digitaalisen infrastruktuurin kriittisen infrastruktuurin osalta. Liikenne- ja viestintäviraston näkemyksen mukaan on perusteltua ja tarkoituksenmukaista nimetä virasto näiden ehdotusten viraston vastuulle määritettyjen sektorireiden osalta toimivaltaiseksi markkinavalvontaviranomaiseksi, koska virastolla on markkinavalvontaviranomaisen roolin myötä jo ennalta kattava ja laaja asiantuntemus näiden sektoreiden valvonnasta, joka laajentuisi esityksessä ehdotetun mukaisesti tekoälyjärjestelmien valvontaan.

Liikenne- ja viestintävirasto haluaa kuitenkin kiinnittää huomiota siihen, että hajautetussa valvontamallissa valvonnan kohteena olevat tekoälyjärjestelmät voivat olla sellaisia, että samaa tekoälyjärjestelmää valvovat eri sektoriviranomaiset niille määritettyjen toimivaltojen puitteissa. On siten varsin yleistä, että samaan tuotteeseen sovelletaan useampaa tekoälyasetuksen liitteen I A jakson säädöstä (esim. radiolaitedirektiiviä 2014/53/EU (Radio Equipment Directive, RED) sovelletaan samaan tuotteeseen kuin leludirektiiviä 2009/48/EY tai konedirektiiviä 2006/42/EY,). Lisäksi on syytä huomioida, että tekoälyasetuksen 6 artiklan 1 kohdan mukainen määritelmä suuririskisestä tekoälyjärjestelmästä ja sen kriteereistä ei ole selvä suhteessa sektorikohtaisiin säädöksiin. Jos suuririskisen tekoälyjärjestelmän kriteerien täyttymisen arviointi johtaisi toisistaan eriäviin sektorikohtaisiin tulkintoihin esimerkiksi turvakomponentin määritelmän osalta, voisi sillä olla vaikutusta viranomaisten toimintaan sekä asetuksen ja lainsäädännön läpinäkyvyyteen toimijoiden kannalta. Edellä kuvatun mukaisessa tilanteessa olisi erittäin tärkeää toimivaltaisten viranomaisten aktiivinen ja koordinoitu yhteistyö oikeusvarmuuden varmistamiseksi.

Luonnoksessa hallituksen esitykseksi ehdotetaan Liikenne- ja viestintävirastolle keskitetyn yhteyspisteen tehtävää. Yhteyspisteen tehtävänä olisi tekoälyasetuksen toimeenpanoa koskeva yhteydenpito EU:n yhteistyöelimiin ja muihin asetuksen nojalla kansallisiin toimivaltaisiin viranomaisiin EU-jäsenvaltioissa. Lisäksi se tarjoaisi tekoälyjärjestelmiä koskevaa asiantuntijatukea muille tämän lain nojalla toimivaltaisille kansallisille viranomaisille. Keskitetty yhteyspiste vastaisi myös asetuksen mukaisista vuosittaisista raportointivelvoitteista komissiolle yhteistyössä muiden markkinavalvontaviranomaisten kanssa. Lisäksi keskitetylle yhteyspisteelle on ehdotuksessa esitetty laajaa tietojen saanti- ja luovutusoikeutta.

Tekoälyasetuksen mukaisen keskitetyn yhteyspisteen tehtävät ja toimivaltuudet vastaavat hyvin paljon viraston nykyisiä tehtäviä digipalveluasetuksen (Digitaalisten palvelujen sisämarkkinoista ja direktiivin 2000/31/EY muuttamisesta (digipalvelusäädös) annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2022/2065) mukaisena koordinaattoriviranomaisena sekä virastolle ehdotettua datasäädöksen mukaista datakoordinaattorin roolia. Liikenne- ja viestintävirasto kannattaa ja pitää perusteltuna esityksessä ehdotetun mukaisesti viraston nimeämistä tekoälyasetuksen mukaiseksi keskitetyksi yhteyspisteeksi. Virasto kannattaa myös virastolle ehdotuksessa esitettyjä tiedonsaanti- ja luovutusoikeuksia. Viraston nimeämisellä keskitetyksi yhteyspisteeksi on mahdollista saada synergiaetuja hyödyntämällä digipalveluasetuksen koordinaattorin tehtävistä saatuja kokemuksia. Viraston näkemyksen mukaan keskitetyllä yhteyspisteellä tulee olla vahva rooli viranomaisten välisen yhteistyön koordinoinnissa tiiviin yhteistyön ja tulkintojen varmistamiseksi sekä ehdotuksessa määritetyn asiantuntijatuen antamiseksi. Keskitetyn yhteyspisteen roolin osoittaminen virastolle tukee myös osaltansa

tekoälyasetukseen liittyvien toimintojen ja tulkintojen koordinaatiota sekä yhteistyötä kansallisella ja EU-tasolla, mitkä edistävät oikeudellista selkeyttä ja valvontatehtävien yhtenäisyyttä.

Liikenne- ja viestintävirasto ehdottaa lisäksi harkittavaksi keskitetyn yhteyspisteen tehtävien laajennusta yleiseen tiedottamiseen ja yritysten neuvontaan. Tätä puoltaisi viraston kokemuksen mukaan se, että erityisesti tekoälyasetuksen soveltamisen ensimmäisinä vuosina tulee olemaan tarve yleiselle viestinnälle ja tietoisuuden levittämiselle asetuksesta. Lisäksi yritykset tulevat tarvitsemaan yleisemmän tason neuvontaa kaikista heitä koskevista velvoitteistaan, joka toteutuisi tehokkaimmin yhden yleisemmän tason neuvontapisteen kautta. Samoin viraston neuvontatoiminta muiden digi- ja datasäädösten osalta tuottaisi synergiaetuja.

Tekoälyasetuksen avoimuusvelvoitteiden valvonnan osalta (50 artiklan 1, 2 ja 4 kohdat) osalta toimivaltaiseksi markkinavalvontaviranomaiseksi on ehdotettu Liikenne- ja viestintävirastoa siltä osin kuin valvontatehtävä ei kuuluisi sektoriviranomaisen valvonnan piiriin. Viraston näkemyksen mukaan kyseisten avoimuusvelvoitteiden valvonnan osalta ehdotettu ratkaisu Liikenne- ja viestintäviraston nimeämiseksi näiden velvoitteiden osalta valvovaksi toimivaltaiseksi viranomaiseksi on perusteltua, koska näiden valvonnalla on vahva liityntä viraston nykyisiin tehtäviin, erityisesti digipalveluasetuksen ja esteettömyyssääntelyn mukaisen valvonnan osalta saavuttaen samalla synergiaetuja ehdotuksessa kuvatun mukaisesti.

Esityksessä ehdotetun mukaisesti Liikenne- ja viestintävirasto vastaisi myös jo voimassa olevan säännösten mukaisesti esteettömyys- ja saavutettavuusvaatimusten valvonnasta ja tältä osin virasto yhtyy ehdotuksessa esitettyyn.

Esityksessä myös ehdotetaan toimivaltaisiksi viranomaisiksi ilmoitettujen laitosten osalta ne viranomaiset, jotka on kansallisesti määritetty toimimaan EU:n yhdenmukaistamislainsäädäntöjen mukaisina ilmoitetuista laitoksista vastaavina viranomaisina. Liikenne- ja viestintäviraston näkemyksen mukaan näistä kansallisesti määritetyistä toimivalloista ei ole syytä poiketa tekoälyasetusta kansallisesti toimeenpantaessa ja sen vuoksi virasto kannattaa ja pitää perusteltuna tältä osin esitettyä ehdotusta toimivaltaisista viranomaisista. Liikenne- ja viestintävirasto haluaa kuitenkin kiinnittää huomiota siihen, että jos tuotteeseen sovelletaan useampaa liitteen I jakson A säädöstä, niin asiaan voi liittyä useampi ilmoittamisesta vastaava viranomainen. Tämä voi aiheuttaa epäselvyyttä sen selvittämisessä, mille viranomaiselle ilmoitetun laitoksen hakemus tulisi toimittaa.

Seuraamusmaksulautakunta

Liikenne- ja viestintävirasto kannattaa hallituksen esityksessä ehdotettua sääntelyä seuraamusten osalta ja seuraamusmaksulautakunnan määrittämisestä toimivaltaiseksi tahoksi vakavimmista tekoälyasetuksen säännösten rikkomisesta. Esityksessä ehdotettu viraston rooli tekoälyasetuksen mukaiseksi keskitetyksi yhteyspisteeksi tukee osalta viraston vastuulle esitettyä seuraamuslautakunnan puheenjohtajana toimimista. Keskittämällä näiden eri seuraamuselinten

toiminnot yhteen viranomaiseen on myös mahdollista saada laajemmin kokonaishyötyä ja -etua, kuin hajauttamalla nämä toiminnallisuudet eri viranomaistahoille.

Liikenne- ja viestintävirasto kiinnittää tässä yhteydessä kuitenkin huomiota siihen, että seuraamusmaksujen määrääminen seuraamusmaksulautakunnan - kuten myös Liikenne- ja viestintävirastosta annetun lain (935/2018) mukaisen seuraamuskollegion toimesta - ovat tehtävinä uusia eikä Liikenne- ja viestintävirastolla ole niistä vielä kokemusta. Uusien tehtävien myötä virastossa ollaan laatimassa sisäistä ohjeistusta, jonka yhteydessä on nousnut esille käytännön kysymyksiä, joita ei ole ainakaan laajemmin käsitelty lainvalmisteluaineistossa. Yksi keskeinen kysymys liittyy seuraamusmaksulautakunnan puheenjohtajan ja jäsenten vastuuseen ja erityisesti vahingonkorvausvastuuseen. Esityksen mukaisesti seuraamusmaksulautakunnan jäsenet toimivat tehtävässään riippumattomasti ja puolueettomasti eivätkä edusta heidät nimennyttä viranomaista. Tästä voidaan tehdä se johtopäätös, ettei jäsenen seuraamusmaksulautakuntaan nimennyt viranomaisen olisi myöskään vastuussa virkamiehen tässä tehtävässään virheellä tai laiminlyönnillä aiheuttamasta vahingosta. Tämä olisi poikkeus siihen pääsääntöön, että vahingonkorvausvastuu virkamiehen aiheuttamasta vahingosta on lähtökohtaisesti virkamiehen työnantajalla. Lautakunnassa toimimisesta seuraa virkamiehen henkilökohtaiseen vahingonkorvausvastuuseen liittyviä kysymyksiä, joita esityksessä olisi hyvä käsitellä.

Esityksen mukaan seuraamusmaksulautakunnan päätös tehdään esittelystä. Esittelijänä toimisi sen valvovan viranomaisen virkamies, jonka valvontatoimivaltaan kohdistuva asia on ratkaistavana. Esityksen mukaisesti lautakunta on päätösvaltainen, kun paikalla on puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja ja vähintään kaksi muuta jäsentä tai varajäsentä. Päätökseksi tulee se kanta, jota enemmistö on kannattanut. Perustuslain 118 §:n nojalla virkamies on vastuussa sellaisesta monijäsenen toimielimen päätöksestä, jota hän on toimielimen jäsenenä kannattanut. Esittelijä on vastuussa siitä, mitä hänen esittelystään on päätetty, jollei hän ole jättänyt päätökseen eriävää mielipidettään. Viraston näkemyksen mukaan esityksessä olisi selkeyden vuoksi hyvä tarkastella lautakunnan jäsenen vastuita lautakunnan tekemästä päätöksestä kuten myös esittelijän vastuuta sekä esittelevän viranomaisen vastuuta.

Liikenne- ja viestintävirasto kiinnittää lisäksi huomiota siihen, että esityksessä ei ilmene, onko lautakunnan antama seuraamusmaksupäätös oma erillinen päätöksensä, joka annetaan lautakunnan nimissä vai esimerkiksi sen esitelleen viranomaisen päätös. Lautakunnalta edellytetty riippumattomuus huomioon ottaen Liikenne- ja viestintäviraston käsitys on, että lautakunnan päätös annettaisiin lautakunnan nimissä. Asiaan olisi hyvä selvyyden vuoksi ottaa kuitenkin kantaa myös itse esityksessä. Esitykseen olisi hyvä sisällyttää säännökset myös siitä, mikä taho vastaa seuraamusmaksulautakunnan jäsenelle mahdollisesta maksettavista korvauksista, päivärahoista sekä matka- ym. kuluista. Virasto katsoo, että korvausvastuun tulisi lähtökohtaisesti kuulua jäsenen lautakuntaan nimenneelle viranomaiselle ottaen kuitenkin huomioon sen, että lautakunnan kokoonpano voi vaihdella käsiteltävästä asiasta riippuen.

Soveltamissuhteet muihin säädöksiin

Liikenne- ja viestintävirasto katsoo, että kansallisen säädännön toimeenpanon jatkotyössä olisi hyvä kiinnittää erityistä huomiota eri säädösten soveltamissuhteisiin. Suuririskisten tekoälyjärjestelmien markkina- ja valvontaviranomaiset valvoisivat myös kyberkestävyyssäädöksen mukaista vaatimustenmukaisuutta. Virasto pyytää tältä osin myös huomioimaan, että tekoälyjärjestelmien kyberturvallisuuden osalta olisi tärkeää kattavasti ja jatkossakin pyrkiä siihen, että jos jokin tuote tai palvelu täyttää tulossa olevan kyberkestävyyssäädöksen (CRA) vaatimukset, täyttää tuote myös tekoälyasetuksen kybervaatimukset ja toisin päin. Näin vältettäisiin tuplasertifiointeja ja kevennettäisiin niin tekoälyä hyödyntävien toimijoiden, kuin sen käyttöä valvovien viranomaisten työmäärää.

Lausuntonne koskien vaikutusten arviointia

Hallituksen esitystä koskevassa ehdotuksessa vaikutusten arvioinnin osalta painopisteenä on viranomaisten vaikutusten arviointi. Ehdotuksessa on todettu, että tekoälyasetuksen myötä usealle eri viranomaiselle on tulossa uusia valvontatehtäviä ja kyseisten valvontatehtävien katsotaan vaativan resursseja, mutta tosiasiallisia arvioita resurssivaikutuksista ei ole ehdotuksessa esitetty.

Kansallisen toimeenpanon valmistelutyössä on tullut ilmi, että kenelläkään viranomaisella ei ole kattavasti tietoa Suomessa käytössä olevien tekoälyjärjestelmien määrästä. Liikenne- ja viestintävirasto pitää tärkeänä, että osana vaikutustenarviointia selvitettäisiin kansallisesti soveltamisalaan kuuluvien suuririskisten tekoälyjärjestelmien tarjoajien ja käyttöönottajien määrää ja toimialaa sekä kartoitettaisiin suuririskisten tekoälyjärjestelmien käyttöä. Viraston näkemyksen mukaan kansallisen vaikutustenarvioinnin tulosten pohjalta olisi mahdollista saada perusteltuja, tosiasiallisia ja tarkennettuja arvioita tulevien valvontatehtävien määrästä ja laadusta, jotka vaikuttavat olennaisesti markkina- ja valvontaviranomaisten resurssitarpeisiin ja arvioihin, erityisesti täysimääräisen valvonnan käynnistyttyä.

Markkina- ja valvonta perustuu olennaisin osin toimijoiden vastuuseen. Toimijoiden vastuullinen tekoälyjärjestelmien kehittäminen ja käyttöönotto suuntaavat viranomaistehtäviä varsinaisesta valvonnasta ohjaukseen ja neuvontaan. Tältä osin kyseessä on uudenlainen sääntely, joka on huomioitava myös viranomaistehtävien resursoinnissa. Tekoälyasetuksen mukainen ohjaus, neuvonta ja valvonta edellyttävät teknologista osaamista ja ehdotuksen mukaan markkina- ja valvontaviranomaisten neuvonnan ja ohjauksen tarve on tunnistettu tarpeelliseksi jo ennen varsinaisten valvontatoimivaltuuksien voimaantuloa. Yritykset ovat myös korostaneet tukiresurssien ja ohjauspalveluiden tarvetta TEM:n vaikutustenarvioinnissa. Ohjaukseen ja neuvontaan tarvittavat kansallisten toimivaltaisten viranomaisten resurssitarpeet tulisi huomioida riittävän ajoissa.

Liikenne- ja viestintäviraston näkemyksen mukaan virastolle ehdotetut tehtävät muodostavat selkeän kokonaisuuden ja virastolla on myös laaja ja kattava asiantuntemus muiden sen toimivaltaan kuuluvien säädöskokonaisuuksien osalta viranomaistehtävien edellyttämistä resurssitarpeista. Näiden nykyisten tehtävien perusteella virasto on arvioinut tekoälyasetuksen toimeenpanon yksityiskohtaiset vaikutukset viraston toimintaan ja resursseihin siitä huolimatta, että tekoälyjärjestelmiä koskevien velvoitteiden soveltaminen alkaa eri aikoina. Selvää on, että tekoälyasetuksen valvonta tulee edellyttämään viranomaisresursseja sekä henkilötöyvuosina että

osaamisen kehittämisestä. Kertaluonteisia kustannuseriä aiheutuu myös tietojärjestelmäkustannuksista.

Liikenne- ja viestintävirasto on arvioinut, että hallituksen esityksessä virastolle ehdotetut uudet tehtävät edellyttäisivät yhteensä 14 henkilötyövuoden lisäystä viraston pysyviin resursseihin. Virastolla on laajaa osaamista liikenteen, viestinnän, datatalouden ja kyberturvallisuuden osa-alueilla, mutta uudet tekoälyasetukseen liittyvät tehtävät edellyttäisivät virastossa tekoälyteknologiaan liittyvän kyvykkyyden kasvattamista. Viraston arvion mukaan erityisesti keskitetyn yhteyspisteen, markkinavalvonnan, avoimuusvelvollisuuksien valvonnan ja seuraamusmaksulautakunnan tehtävät edellyttäisivät uutta resurssointia. Näiden lisäksi on arvoitu suuririskisen tekoälyjärjestelmän markkinavalvonnan testauskustannuksen olevan noin 150.000-200.000 euroa per järjestelmä, muodostaen vuosille 2027-2029 yhteensä noin 1.000.000 euron kustannuksen jakautuen viraston eri sektoreille.

Viraston ehdotuksen keskitetyn yhteyspisteen tehtävien laajentamista yleiseen tiedottamiseen ja yritysten neuvontaan tarkoittaisi noin 2 henkilötyövuoden lisäresurssin tarvetta verrattuna alkuperäisiin ehdotuksen mukaisiin tehtäviin.

Virasto yhtyy ehdotuksessa esitetyn osalta siihen, että vaikutuksia viraston työmäärään ja resursseihin tulisi myös jatkossa säännöllisesti tarkastella valvonnan käynnistyttyä täysimääräisesti. Kyseisessä arvioinnissa tulisi ottaa erityisesti huomioon muun muassa komissiolta mahdollisesti tulevat soveltamista koskevat linjaukset ja tarkennukset esimerkiksi turvakomponentin osalta, koska näillä voi olla merkittäviä vaikutuksia sekä viranomaisille että yrityksille.

Lausuntonne koskien säännöskohtaisia perusteluita

Liikenne- ja viestintäviraston toimivallasta, tehtävistä ja vastuista on säädetty ehdotuksessa useassa säännöksessä. Viraston näkemyksen mukaan ehdotus on tältä osin yksityiskohtaisesti ja kattavasti perusteltu ja virasto kannattaa ehdotettuja ratkaisuja edellä vaikutusten arvioinnin osalta esitetyn lausunnon mukaisesti. Virastolla ei ole tältä osin enempää lausuttavaa säännöskohtaisten perusteluiden osalta.

Lausuntonne koskien pykälä

Liikenne- ja viestintävirasto viittaa edellä kohdassa vaikutusten arviointi osalta lausuttuun. Virastolla ei ole tältä osin enempää lausuttavaa ehdotettujen pykälien osalta.

Muut kommentit HE -luonnoksesta

Kansalliset rekisteröintivaatimukset

Esitetyn ehdotuksen mukaan kriittisen infrastruktuurin suuririskisten tekoälyjärjestelmien kansalliset rekisteröintivaatimukset käsiteltäisiin seuraavassa hallituksen esityksessä. Rekisteri vaatii todennäköisesti järjestelmäkehitystä, joko täysin uuden tietojärjestelmän muodossa tai vähintään muutoksia jo olemassa oleviin järjestelmiin, sekä lisäksi henkilöresursseja järjestelmäkehitykseen tai muutosten suunnitteluun ja toteuttamiseen. Liikenne- ja viestintävirasto haluaa kiinnittää

huomioita, että kansallisen rekisterin rekisterinpitäjyydestä ja järjestämisestä säätämisen siirtäminen seuraavaan hallituksen esitykseen jättää vähemmän aikaa rekisterin tekniselle toteuttamiselle. Liikenne- ja viestintävirasto katsoo, että tämä voi muodostua kriittisen infrastruktuurin suuririskisten tekoälyjärjestelmien markkinoille tulon pullonkaulaksi.

Turvakomponentti

Liikenne- ja viestintävirasto pitää tekoälyasetuksen soveltamisen kannalta ongelmallisena, että suuririskisen tekoälyjärjestelmän käyttö turvakomponenttina on edelleen tarkentamatta ja tästä on jo nyt ristiriitaisia tulkintoja. Turvakomponentin (safety component) tulkinnalla on erityisen paljon merkitystä muun muassa siihen, miten paljon digitaalisen infrastruktuurin tekoälyjärjestelmiä kuuluu tekoälyasetuksen soveltamisalaan ja sitä myöden viranomaisten kansallisiin resurssitarpeisiin. Tekoälyasetuksen johdantokappaleessa 55. mainitaan, että komponentin käyttöä pelkästään kyberturvallisuustarkoituksessa ei pitäisi katsoa turvakomponentiksi, jolloin turvakomponentit liittyisivät vain kriittisen infrastruktuurin fyysiseen suojaamiseen ja turvallisuuteen. Lisäksi on hyvä huomioida, että radiolaitedirektiivin 2014/53/EU (Radio Equipment Directive, RED) osalta komissio on kuitenkin esittänyt alustavan tulkintaluonnoksen, jossa tuotteen sisältämät kyberturvallisuuselementit katsotaan turvakomponenteiksi. Virasto ehdottaa harkittavaksi mahdollisuutta tarkentaa turvakomponentin määritelmää kansallisella tasolla.

Perusteluiden yhdenmukaisuus tieliikenteen infrastruktuurin osalta

Liikenne- ja viestintävirasto haluaa kiinnittää huomiota, että ehdotuksen perusteluiden kappaleessa 3.4.3 näyttäisi Liikenne- ja viestintäviraston vastuun osalta mainittavan vain digitaalinen infrastruktuuri, ei tieliikenteen infrastruktuuria, kun kuitenkin kappaleeseen 3.11.2 sisältyvässä taulukossa virasto mainitaan myös tieliikenteen infrastruktuurin osalta valvontaviranomaisena ja kappaleessa 4.1.2 toimivaltaisena markkinavalvontaviranomaisena. Liikenne- ja viestintävirasto ehdottaa kappaleeseen 3.4.3 seuraavaa täydennystä, jolla saataisiin perustelut yhdenmukaisiksi kappaleiden 3.11.2 ja 4.1.2 kanssa:

"Liikenne- ja viestintävirasto toimii liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain mukaisena tienpidon valvontaviranomaisena. Viraston valvonnan piiriin kuuluvat liikenteen palvelulain nojalla myös tieliikenteen ohjaus- ja hallintapalvelut."

Esteettömyys ja saavutettavuus -termien käyttö

Liikenne- ja viestintävirasto haluaa kiinnittää huomiota myös ehdotuksessa käytettyjen termien "esteettömyys" ja "saavutettavuus" käyttöyhteyksiin. Kansallisessa lainsäädännössä saavutettavuudella viitataan digitaalisten palvelujen tarjoamisesta annetussa laissa tarkoitettujen palvelujen saavutettavuuteen. Sähköisen viestinnän palveluista annetun lain vaatimukset esteettömyysdirektiivin mukaisille palveluille ovat esteettömyysvaatimuksia. Tuotteilla ei ole saavutettavuutta, vaan tuotteiden esteettömyyslaissa puhutaan ainoastaan esteettömyydestä. Tältä osin on myös hyvä huomioida myös liikenteen palveluista annettu laki, jossa käytetään esteettömyysdirektiiviä pantaessa täytäntöön myös palvelujen kohdalla käsitettä esteettömyys.

Jos organisaationne toimii tiedonhallintalain (906/2019) tarkoittamana tiedonhallintayksikkönä, mitkä ovat näkemyksenne hallituksen esityksen luonnoksen 4.2.6. kappaleeseen ”Tiedonhallinnan muutosvaikutukset” organisaationne koskevan tiedonhallinnan osalta?

Liikenne- ja viestintävirastolle aiheutuu ehdotuksen mukaisten tehtävien hoidosta mahdollisia vaikutuksia tietojärjestelmiin ja niiden päivittämisestä aiheutuvia kustannuksia. Virasto katsoo, että kyseiset kustannukset voidaan kattaa nykyisten määrärahojen puitteissa.

Toimiiko organisaationne tai edustamanne yritys tekoälyasetuksen tarkoittamana toimijana, ja jos toimii, millä tavoin katsotte, että asetus ja ehdotettavat lait vaikuttavat organisaatioonne tai yritykseenne?

Liikenne- ja viestintävirastolla ei ole lausuttavaa tältä osin.

Kaartinen Anne
Liikenne- ja viestintävirasto